

बी एस पाटील महाविद्यालय, परतवाडा जि अमरावती
वाणिज्य विभाग अहवाल
सत्र 2019-20

सत्र 2019-20 मध्ये वाणिज्य विभागाच्या वर्तीने विविध कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते. विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगीण विकासासाठी तसेच विद्यार्थ्यांच्या व्यक्तिमत्व विकासासाठी विविध चाचणी परीक्षांचे आयोजन करण्यात आलेले होते. शैक्षणिक सत्राच्या सुरुवातीला विभागीय सभेचे आयोजन करण्यात आले व त्यामध्ये संपूर्ण वर्षाची रूपरेषा आखण्यात आली तसेच विविध प्राध्यापकांकडे विविध विषय अध्यापनाचे काम वाटप करण्यात आले. नवीन येणाऱ्या बीकॉम प्रथम वर्षाच्या विद्यार्थ्यांची Entry Level Exam घेण्यात आली. त्यातून विद्यार्थ्यांची बुद्धिमत्ता तपासण्यात आली व त्याच चाचणी परीक्षेच्या निकालावर त्या त्या विषयाचे slow learner व Advanced Learner निवडण्यात आले. त्या विद्यार्थ्यांसाठी प्रत्येक रविवारी किंवा सुट्रीच्या दिवशी तासिकांचे आयोजन करण्यात आले. वाणिज्य शाख्येला प्रवेशीत विद्यार्थ्यांना महाविद्यालयातील परिसराची, त्यांना असलेल्या अभ्यासक्रमाची, सध्या जगामध्ये असलेल्या स्पर्ध्येची माहिती व्हावी या अनुषंगाने बीकॉम प्रथम वर्षाला प्रवेशित विद्यार्थ्यांचे उद्बोधन वर्ग 26,27,28 व 29 जून 2019 आयोजित केला. हा कार्यक्रम एकूण 04 दिवस घेतल्या गेला, त्यासाठी वाणिज्य शाख्येतील प्रा ए एस ढोके, प्रा डॉ एन एन धोंडगे यांनी एक एक दिवस उद्बोधन वर्गाला मार्गदर्शन केले. सोबतच वर्षभरामध्ये विद्यार्थ्यांच्या व्यक्तिमत्व विकासाच्या दृष्टीने विषय शिक्षकांनी आपल्या विषयाचे ज्या पद्धतीने समजून सांगावयाचे आहे त्यासाठी विद्यार्थ्यांना कुठली पद्धत योग्य ठेरेल यासाठी Brain Storming session चे आयोजन करण्यात आले. त्यानंतर विद्यार्थ्यांना सत्राच्या शेवटच्या टप्प्यात विषयाची कितपत ओळख झाली यासाठी surprise test घेण्यात आली व अभ्यास सविस्तर समजून त्याची मांडणी कशी करतात यासाठी Open Book test घेण्यात आली तर Question & Answer Session चे - आयोजन करून विद्यार्थ्यांचा प्रतिसाद व समस्या लक्षात घेवून Problem Base Learning या सत्राचे आयोजन सुध्दा करण्यात आलेले होते सोबतच seminar व Group Discussion चे आयोजन करण्यात आले. त्याचबरोबर बीकॉम अंतिम वर्षातील विद्यार्थ्यांकडून इ-कॉर्मस या विषयाशी निगडीत १०० विद्यार्थ्यांकडून प्रकल्प तयार करून घेण्यात आले. यासोबतच वाणिज्य विभागाच्यावर्तीने विविध कार्यक्रमांचे आयोजन करण्यात आले त्यामध्ये दि. 24 ऑगस्ट 2019 रोजी वाणिज्य नियोजन मंडळाचे उदघाटन करण्यात आले. ह्या मंडळाच्या माध्यमातून वर्षभर विविध विद्यार्थी हिताचे कार्यक्रम आयोजित केल्या जाता. वाणिज्य शाख्येतील विविध वर्गामध्ये प्रवेशित विद्यार्थ्यांमधून वर्गानुसार प्रतिनिधी नेमल्या जातात व त्यातून एकाला मंडळाचा अध्यक्ष, एका उपाध्यक्ष, कोषाध्यक्ष, सचिव निवडल्या जाते, यासाठी सर्वांच्या सहमतीने ही प्रक्रिया पूर्ण केल्या जाते. या कार्यक्रमाचे आयोजन मुख्यता विद्यार्थ्यांच्या ह्या मंडळाच्या माध्यमातून केल्या जाते. 24 ऑगस्ट 2019 ह्या कार्यक्रमाचे आयोजन

करण्यात आले त्यासाठी उद्घाटक म्हणून प्रा डॉ प्रवीण खोडे, टोम्पे महाविद्यालय, चांदुर बाजार याना आमंत्रित करण्यात आले होते तर ह्या कार्यक्रमाचे अध्यक्ष प्राचार्य डॉ आर ए उमेकर होते. या कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक प्रा डॉ एन एन धोँडगे यांनी केले तर प्रा ए एस ढोके यांनी उपस्थितांचे आभार व्यक्त केले. या कार्यक्रमाचे संचालन प्रा सौ झवर ह्यांनी केले. ह्या संपूर्ण कार्यक्रमासाठी प्रा शेळके, प्रा स्वप्नील भेंडे, प्रा कु अपेक्षा दुबे, प्रा कु विशाखा पाटील, प्रा कु बदुकले, प्रा कु.पूजा वासनकर, प्रा कु.पूनम भिंगारे, प्रा कु.हर्षाली वांगे यांनी कार्यक्रम पूर्णत्वास नेण्यासाठी कार्य केले.

वाणिज्य विभागाच्या २३/०८/२०१९ रोजी “शासनाचे युवा माहिती दूत app ” या विषयावर व्याख्यान आयोजित करण्यात आले होते. या कार्यक्रमासाठी श्री चेतन कानेरकर ,कांडली याना प्रमुख वर्ते म्हणून बोलावण्यात आले होते. शासनाने आपल्या विविध योजना लोकांपर्यंत पोहचविण्यासाठी, लोकाना सामाजिक विकासाच्या योजनांची माहिती होण्यासाठी विविध app ची निर्मिती केलेली आहे. ह्या app च्या माध्यमातून आपण कुठली योजना कोणत्या व्यक्तीसाठी आहे याची माहिती घेवू शकतो तसेच विद्यार्थ्यांना त्यांच्या उपयोगाच्या शासकीय योजना कोणकोणत्या आहेत त्याचा त्यांनी फायदा कसा घ्यावा यासाठी ह्या कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते या कार्यक्रमाचे अध्यक्ष डॉ अ पी घोगरे होते तर कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक प्रा डॉ एन एन धोँडगे यांनी केले तर प्रा कु पूजा वासनकर नी उपस्थितांचे आभार व्यक्त केले. या कार्यक्रमाचे संचालन प्रा कु हर्षाली वांगे ने केले.

वाणिज्य विभागाच्या 11/09/2019 रोजी “पोस्ट ऑफिसच्या विविध योजनांबाबत माहिती आणि पोस्ट ऑफिसमध्ये बचत खाते सुरु करण्याबाबत कार्यक्रम” या विषयावर व्याख्यान आयोजित करण्यात आले होते. या कार्यक्रमामध्ये श्री सुयश साळुंके, पोस्ट कार्यालय प्रमुख अधिकारी यांनी पोस्ट ऑफिसच्या विविध योजनांबाबत माहिती दिली जसे सुकन्या योजना, आर डी, पीपीएफ, एन एस सी, केब्हीपी इत्यादी योजनांचे फायदे सांगितले व सध्या पोस्ट सुध्दा डिजीटल युगात प्रगत झाले आहे, पोस्टामध्ये १०० रु ठेवीवर एक बचत खाते सुरु केल्या जाते व आपल्या android मोबाईलच्या माध्यमातून आपण त्या खात्यावरून विविध online व्यवहार करू शकतो.ज्यामुळे आपला वेळ वाचेल, पैसा वाचेल व त्या सर्व व्यवहारापासून भारत सरकारला उत्पन्न मिळेल.अशा प्रकारचे सविस्तर मार्गदर्शन केले. या कार्यक्रमाचे अध्यक्ष डॉ ए पी घोगरे होते तर कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक प्रा ए एस ढोके यांनी केले तर प्रा डॉ शेळके यांनी उपस्थितांचे आभार व्यक्त केले. या कार्यक्रमाचे संचालन प्रा कु पूजा वासनकर ने केले.

वाणिज्य विभागाच्या वर्तीने विद्यार्थ्यांच्या तांत्रिक ज्ञानात वाढ व्हावी यासाठी महाविद्यालय स्तरावर निःशुल्क M S Power Point या विषयावर Certificate Course चे ०६

जानेवारी 2020 रे 08 फेब्रुवारी 2020 या दरम्यान आयोजन करण्यात आले होते. या course चा syllabus महाविद्यालयाचीन स्तरावर वाणिज्य विभागाच्या प्राध्यापकांनी तयार केलेला असून ह्या Course साठी महाविद्यालयातील ४। विद्यार्थ्यांनी प्रवेश घेतला होता. त्यामध्ये B.COM -I, II, III तसेच B.A - I, II, III इत्यादी वर्गातील विद्यार्थ्यांचा समावेश होता. ह्या सर्व विद्यार्थ्यांचे वर्ग महाविद्यालयातील तासिका संपल्यानंतर घेण्यात येतात. या कोर्सच्या अध्यापनासाठी महाविद्यालयातील तासिका तत्वावर घेतलेले व ह्या विषयामध्ये पारंगत असलेले प्राध्यापकांची निवड करण्यात आली. ह्या कोर्सचा कालावधी ३० तासिकांचा होता व शेवटी संपूर्ण अभ्यासाक्रमावर आधारित परीक्षा घेण्यात आली व त्यांना ग्रेड पद्धतीने निकाल देण्यात आला तसेच त्यांना कोर्स पूर्ण केल्याचे Certificate देण्यात आले.

सत्र 2019-20 मध्ये महाविद्यालयातील वाणिज्य विभागामध्ये विद्यार्थीठाकडून मान्यता मिळालेल्या वाणिज्य संशोधन केंद्रावर “पीएचडी कोर्स वर्क”चे आयोजन करण्यात आले होते. त्यासाठी ०७ जानेवारी 2020 ला या कोर्सवर्क उदघाटन कार्यक्रम आयोजित केला होता. या कोर्स वर्कसाठी ०४ विद्यार्थ्यांनी प्रवेश घेतला असून ते आचार्य पदवी मार्गदर्शक प्रा डॉ नंदकिशोर धोंडगे यांच्या मार्गदर्शनाखाली कार्य करणार आहेत. या कोर्स वर्कच्या उदघाटन कार्यक्रमाला उदघाटक म्हणून लाभलेले प्रा डॉ प्रवीण कुलकर्णी, एएससी महाविद्यालय, मारेगाव, जि. यवतमाळ हे होते तर अध्यक्ष प्राचार्य डॉ आर ए उमेकर हे होते. हा कोर्स वर्क एकूण सहा महिन्याचा असून यामध्ये संशोधन व त्यासंबंधी संपूर्ण बाबीचे अवलोकन विद्यार्थ्यांना करण्यात येईल. या कार्यक्रमाचे संचालन प्रा कु पूजा वासनकर ने केले.

वाणिज्य विभाग व अर्थशास्त्र विभागाच्या वतीने ‘रोजगार नोंदणी कार्यशाळा’ या विषयावर एक दिवसीय कार्यशाळा ०६, फेब्रुवारी २०२० ला आयोजित करण्यात आली होती. शासन रोजगार नोंदणी कार्यालयाच्या माध्यमातून बेरोजगारार किंवा शिक्षण पूर्ण केल्याल्या विद्यार्थ्यांची नोंद करून घेत असते व त्या माध्यमातून विविध भारती प्रक्रियेमध्ये अशा उमेदवारांना मुलाखतीसाठी बोलावत असतात. त्याच पद्धतीने आता शासनाने online पद्धतीने महविद्यालयांमध्ये शिकत असलेल्या विद्यार्थ्यांची नोंदणी करण्यासाठी काही नोंदणी अधिकाऱ्यांची नियुक्ती केली व हे अधिकारी विविध ठिकाणी जावून कार्यक्रम घेवून त्यांना अशी नोंदणी करण्यासाठी प्रेरणा देतात व ही नोंदणीची संपूर्ण प्रक्रिया पूर्ण करून घेतात त्याच अनुषंगाने ही कार्यशाळा आयोजित केली होती. या कार्यशाळेचे उदघाटक व मार्गदर्शक श्री उमेश चित्ते, रोजगार नोंदणी अधिकारी, अमरावती यांच्या हस्ते करण्यात आले तर कार्यक्रमाच्या अध्यक्ष स्थानी महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ आर ए उमेकर होते तसेच

व्यासपीठावर प्रा अंकुश तुरखडे, अर्थशास्त्र विभाग प्रमुख उपस्थित होते. या कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक प्रा डॉ एन एन धोऱ्डगे यांनी केले तर संचालन प्रा कु हर्षाली वांगे ने केले. या कार्यक्रमातील सर्वांचे आभार प्रा अंकुश तुरखडे यांनी मानले.

वाणिज्य विभाग, भगवंतराव शिवाजी पाटिल महाविद्यालय, परतवाडा द्वारा संत गाडगेबाबा, अमरावती विद्यापीठ, अमरावती द्वारा नेमून दिलेल्या अभ्यासक्रमानुसार नी. कॉम भाग- 3 च्या वाणिज्य शाखेच्या विद्यार्थ्यांना प्रत्यक्ष उद्योगाला भेट द्यावी लागते व त्या आधारित एक संशोधन प्रकल्प तयार करावा लागतो. त्यातून विद्यार्थ्यांची विचार करण्याची वृत्ती वाढीस लागावी तसेच विविध विषयांवर प्रकल्प तयार करता यावे हा उद्देश ह्या उद्योग समूहाला भेट या संकल्पनेचा आहे. त्याच अनुषंगाने डॉ पंजाबराव देशमुख कृषी संशोधन केंद्र, अचलपूर येथे दिनांक 12 फेब्रुवारी 2020 ला भेट देण्यासाठी गेलो होतो. या भेटी दरम्यान विद्यार्थ्यांनी प्रत्यक्ष उद्योगाच्या कार्यपद्धतीचे निरीक्षण केले. तेथील कृषी संशोधन अधिकाऱ्यांसोबत चर्चा करून उत्पादन निर्मिती, नवनवीन औषधी तसेच उत्पादनाची विक्री संबंधीत माहिती समजून घेतली. ह्या केंद्राला भेट देते वेळी प्रा ए एस ढोके, प्रा डॉ एन एन धोऱ्डगे, प्रा शेळके, प्रा भेंडे, प्रा कु. विशाखा पाटील, कु. अपेक्षा दुबे, प्रा कु. हर्षाली वांगे, प्रा कु पूनम भिंगारे इत्यादींनी सहभाग घेतला. विद्यार्थ्यांनी संशोधन केंद्राला भेट देवून त्याशी संबंधित विषयावर प्रकल्प तयार करून संबंधित विषयाच्या प्राध्यापकाकडे सादर केला. ह्या भेटी दरम्यान १०० विद्यार्थी उपस्थित होते.

विभागातील सर्व विषयाच्या शिक्षकांनी सेमिनारचे आयोकन केले त्यामध्ये सर्व विषयांचे विविध संकल्पना, चालू घडामोडी, धोरणात्मक विषय, पर्यावरण जनजागृती, व्यावसायिक प्रकल्प इत्यादी विषय देऊन 17 व 18 फेब्रुवारी 2020 ला faculty अंतर्गत seminar कार्यक्रम राबविण्यात आला. यामध्ये विद्यार्थ्यांनी उत्फुर्तपणे, स्वच्छेने आनंदाने सहभाग घेतला तसेच seminar कसा द्यावा, त्यावर विद्यार्थ्यांनी कशा पद्धतीने प्रश्न विचारावेत याबाबत commerce faculty चे विभाग प्रमुख प्रा. ए एस ढोके यांनी सुरवातीलाच मार्गदर्शन केले. त्यानंतर Seminar आयोजनासाठी संबंधित विषयाच्या प्राध्यापकांनी आपल्या तासिकामध्ये seminar आयोजित केले. यामधून विद्यार्थ्यांचा आत्मविश्वास वाढविणे, त्यांनी विविध विषयाचे ज्ञान मिळणे हा प्रमुख उद्देश समोर ठेवण्यात आला.

वाणिज्य शाखेअंतर्गत दिनांक 20 व 21 फेब्रुवारी 2020 रोजी विविध विषयावर आधारित सर्वच वर्गांचे Group discussion संबंधित विषयाच्या तासिका मध्ये आयोजित करण्यात आले होते. सुरवातीला Group Discussion म्हणजे काय, विषयावर सखोल चर्चा

कशी करावी, प्रत्येक विषयाच्या दोन बाजू कशा असतात इत्यादी सम्पूर्ण बाबी विषयी माहिती प्रा. ए एस ढोके व प्रा डॉ एन धोंडगे यांनी मार्गदर्शन केले. त्यांनंतर विविध वर्गामध्ये Group Discussion पार पाडण्यात आले, यातून विद्यार्थ्यांची जिज्ञासू वृत्ती वाढीस लागली, त्यांनंतर कुठल्याही विषयांवर बोलता यावे यासाठीच ह्या कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात येते.

वाणिज्य विभागांतर्गत बी.कॉम च्या सर्व विद्यार्थ्यांना विद्यापीठ परीक्षेमध्ये कुठल्याही स्वरूपाची अडचण जाणार नाही यासाठी प्रा ए एस ढोके व प्रा डॉ एन धोंडगे यांनी ०३ मार्च २०२० रोजी सविस्तर मार्गदर्शन केले. त्यामध्ये परीक्षा पद्धती, प्रश्नाची उत्तरे कशा पद्धतीने लिहावे, जास्तीत जास्त गुण मिळविण्यासाठी कोणती पद्धती वापरावी, वर्णनात्मक किंवा विश्लेषणात्मक प्रश्नाची उत्तरे कसे सोडवावी त्याचप्रमाणे लघुतरी प्रश्न व बहुपर्यायी प्रश्न सोडविताना घ्यावयाची काळजी या बाबत मार्गदर्शन केले. या कार्यक्रमामुळे विद्यार्थ्यांमध्ये परीक्षे बाबत आत्मविश्वास निर्माण झाला व ते परीक्षेला न घाबरता सामोरे जातात. प्रा डॉ नंदकिशोर धोंडगे

या वर्षी महाविद्यालयामध्ये “वाणिज्य संशोधन केंद्राला” संत गाडगे बाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती कडून मान्यता देण्यात आली व या संशोधन केंद्राचे प्रमुख प्रा डॉ नंदकिशोर धोंडगे यांच्या मार्गदर्शनाखाली आचार्य पदवीसाठी विद्यार्थी प्रवेशित झाले तसेच या सत्रामध्ये एम.कॉम ची विद्यार्थीनी कु.श्वेता थोरात संत गाडगे बाबा अमरावती विद्यापीठाच्या गुणवत्ता यादीमध्ये आली.

वाणिज्य विभाग

1) प्रा ए एस ढोके

2) प्रा डॉ एन धोंडगे

अशोक एस.ढोके
सहयोगी प्राध्यापक व प्रमुख
वाणिज्य विभाग
बी एस पाटील महाविद्यालय
परतवाडा जि अमरावती